

JELENKOR.

3. szám

Pest, szombat január 9.

1836.

Foglalat: Magyarország (országgyűlési tudósítás; kinevezések; tótországi iskolák; nemz. casino 's a' t.) Anglia (O' Connell a' felsőház ellen; Messenger a' városi beszédéről; Salamons és Humphery; irlandi yeomanry; Scoffin kapitány.) Franciaország (angol-orosz politika; az új sajtótörvény sikere; párisi kofák zendülése; Talleyrand hg.; a' kamarai ülések megnyitó beszéde; afrikai had 's a' t.) Spanyolország (4ik sz. őrszerezd; hírek az éjszakai táborból és tartományokból; Madrid állapotja 's a' t. Németföld. Belgium. Törökország. Németország. Görögország. Elegyhírek. Doctrináirek Orange-páholók. Gabonár.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Poszony. A' KK. és RR. dec. 29én országos ülésben az előleges sérelmek tárgyában üzenet vevék tanácskozás alá 's kevés változtatással helybenhagyták. — December 30dikán szünet országos ülésben a' pénzlábi viszonyok tárgyában alkotott t. cikkek nagyobb részint jóváhagyták. — Ugyan december 31dikén kerületben fölolvastatták a' honosítást (indigenatust) kérők iránti üzenet, mely leírásra utasítottán, utána fölvetették a' dec. 26árul költ 's az országgyűlés határidejéről szóló kir. leírás; azonban e' fölött a' tanácskozás akkorra halasztván, midőn Nádor ő főnsége a' törvény-cikkeknél magyar nyelven alkotása iránt elfogadott, de bejegyzése miatt eddig akadályozott, közbenjárása végezve lesz. Erre országos ülés következett 's ebben újszandei tisztelkedések a' két táblán és két tábla közt. A' RRket a' kir. Személynök ur üdvözöl. Felelt a' RR. nevében Németh esztergami kanonok ur, ki egyszerűsmind szónoka volt a' fő RR. megköszöntésére rendelt küldöttségnek. A' fő RRhoz az Országbírája szólott 's nevében Wurum püspök ur választott. A' KKhoz utasított küldöttségnek Scitovszky püspök ur vala szónoka, kit igen ékes és szíves magyar szónoklatairól tartós éjlen kísért a' terem. A' főhg. Nádorhoz 's Nádorné ő magasságához is országos küldöttség rendeltetett megvinni az ország RRnek jó kívánását 's a' köz sajnálkozást még is tartó gyöngékedése fölött. — Jan. 2ikán kerületben vitatásba vétették: a) 3ik választásúzenet még a' mult országgyűlésről fennmaradt sérelmek ügyében, 's erre az egyesülés megtörtént; b) 4ik választásúzenet némely új sérelmek tárgyában; c) 3ik választásúzenet a' békesi sérelem iránt; d) 11ik választásúzenet a' szólásszabadság iránt, (e' két utóbbi tárgyban a' fő RR. előbbi véleményükkel állottak); e) Pest vmegyének új sérelmi feladása gyanyu-ürügy alatti elfogatás miatt, 's f) 4ik választásúzenet a' mostani sérelmek és kívánatok tárgyában. Végül az october 28diki királyi leírásra készült 2dik üzenet rostáltatott 's fogadtatott el.

Ó es. kir. felsége dec. 21kérül költ kabineti irata szerint Szerencsy István ifjómestert valóságos udv. tanácsnokká 's a' magy. kir. udv. Kancelláriánál referendárrá méltóztatott kinevezni.

Esztergam vmegye Rendel 's más tisztsébjei közt jelenleg egy aláírás forog „a' magyar nyelvnek Esztergam vmegyében terjesztésére,“ 's már szép mennyiség van aláírva e' czélra.

A' magy. kir. udv. Kamara Temesvárra 30adossá és sóárszedővé Molnár Péter Lajta-Sz.-Miklóson volt 30ezados; — Carlomagora 30adossá és sóárszedővé Tzertich József helybeli ellenőrt; végre Gajárra 30adossá Papanek Antal Magyarfalván volt 30adi ellenőrt nevezte ki. (k. kam. tudósítás.)

NEMZETI CASINO figyelemzetés: A' nemzeti Casino' alkotó szabályok 6ik pontja szerint a' téli köz-ülés f. e. január 31én reggeli 10 órakor változhatatlanul fog tartatni. Ezen gyűlés tárgyai ezek: a) az intézet mostani állapotjáról az igazgatók és választottság által teendő jelentés; b) az új igazgatók és választottság kineveztetése; c) a' Casino további fentartására 's emelésére szükséges intézkedések. A' részvényes urak ezennel megjelenésre kéretnek. — Pest január 6kán 1836.

Pregardt János. m. k.
ig. ozgató.

Az iskolai tanítás Tótország pol. kormány részében már réggen 's annál inkább vala érezhető, minthogy a' kat. kormány alatti rész iskolákra nézve sokkal jobblábon áll. E' hiányon most dicséretesen kezdenek segíteni részint a' zágrábi iskola-kerületi fő igazgató (gróf Sermage) szorgalmas gondoskodása, részint némely tehetősbirtokosok bőkezűsége. Ez utóbbiak közt nevszerint kiténik báró Prandau ur, a' miholczi szép uradalom birtokosa, ki helységekben tágas belső telkeket ajánlott föl iskolák építésére. Ezen módon Viljevón 1834ben létre jött egy szép iskolai intézet, melyben már jelenleg 130 tanuló nyer oktatást; b) mult 1835ben pedig Podgajeczn, Radikoveczn és Slivosheveczn is szép iskolák épültek, melyekben 1836 elejével a' tanítást már meg is kezdték.

Emmerling ur a' pesti redoute-terem új bérloje azon nemes-tettel kezdé meg pályáját, hogy a' nagy teremben hangzásati próbát tartatván ennek jövedelmét, mintegy 300 pengő frtot a' pesti szegényi intézet javára juttatá. A' terem igen méltán dugva volt részvevőkkel. Számuk majd nem 2000re terjedt.

A N G L I A.

A' Globe szerint a' lordkancellár hivatala betöltését illető hír hamar volt; azonban Brightonben a' kabineti tanács már tett előleges rendszabályokat a' lordkancellár bírói eljárásának a' politikáitól külön választatásukra. — A' torylapok azon körülményben, hogy egy két parlamenti helyre conservatív tag választatott, bizonyos jeleit akarják a' visszahatásnak látni. Eközben O'Connell folytatja megindított háboruját a' felsőház ellen. Ugyanis nov. 28án Derrynane Abbeyből ismét hosszú levelet bocsátott a' reformerek 's radicalokhoz, melyben még világosabban kifejté tervét a' felsőház javításására.

Több angol 's irlandi lap kijelenté azt, mely igen szükséges lenne az orangista társaságot a' Yeomanry vagy nemzeti őrség eltörlesztésével annak legfőbb támaszát megfosztani, 's azt állítá, hogy a' hadi osztály titoknokai már rendelkezéseket is tett e' rendszabály létesítésére. A' Morning-Chronicle már most fölhatalmazottnak nyilatkozik ezen állítás erősítésére. Egyszermind azt mondja az irlandi Yeomanryról, mely csupa protestansból áll, 's majd független állású, hogy az valóságos fegyvergyár, melyből az orangisták minden időben minden legkisebb nehézség nélkül segéd-szereket vonhatnak terveik létesítésére. A' tisztek, mint a' közlegények, sokat dicsekszenek hűségökkel 's barátjaik a' parlamentben olyanoknak festegetik őket, mintha egyedüli védeli volnának az országban; pedig világos, hogy egyedüli akadályai a' esend 's nyugalmannak. Ez okozta, hogy a' lordhelytartó Irland éjnyugoti részében egy Yeomanry-testületet nem rég szétosztlatni volt kénytelen.

Dec. 17kén az aldermanek törvényszéke föleskette Humphery urat, mint az Aldgate-kerületnek Salomons ur helyébe választott aldermanjét. E' választásnak Salomons ur ellenmondott, úgy szünet a' választók nagy része is kérelmet nyújtott ellene; az aldermanek mindazáltal 11 szóval 4 ellen fölesketése mellett szavaztak 's így meg is történt az. — Salomons ur ez uttal Aldgate kerület választóji 's lakosihoz igen nyomos levelet bocsátott, melyben nézeteit nyilatkoztatja e' dolgról.

Következő azon levél, melyet Salomons ur, az Aldgate kerület által megválasztott alderman, miután a' tőle megkívánt esküt nem teheté le, 's helyébe Humphery ur választatott meg, Aldgate kerület lakosi 's választóijához bocsátott: „Uraim, a' ma történtek mély benyomást tettek rám, szabadságot is veszek magamnak Önöket azokra különösen figyelemzetni. Az aldermanek törvényszéke Humphery urat fölesketé kerületünk aldermanjének. Mint London és Middlesex sheriffje (közbírája) legfőbb hivatalban szolgálók, melyet 's közjog ismer, 's az éves kármentesítő törvény által megvontam azon nyilatkozás alá nem írástól, melyet az aldermani törvényszék az aldermani hivatalra tehetőségül határozott. Ugyan ezen határozás azt sem fogná tehát megengedni, hogy községi tanács tagja legyek, vagy hogy bármily hivatalt viselhessek e' testületben. De értesítettem, hogy az aldermani törvényszéknek nincsen igazsága, szándékom tehát fölfebb vinni ügyemet az ország törvényszékeire, hogy törvényesen ítéljék el a' köztem és Humphery ur közt forgó vitás pontot. Ambár azonban ezúttal azt szándékom megmutatni, hogy a' kerület jogait személyemben nem engedem fölledoztatni, e' felszólásom főczélja mindazáltal Uraságotok 's polgártársimat figyelmesekké tenni a' törvények azon állapotjára, mely Önöket 's engem legdrágább jogunktól foszt meg; Önöket a' szabad választási jogtól, engem pedig azon tehetőségől, hogy polgártársimtól elfogadhassam azon egyetlen jutalmat, melyet annak adni képesek, ki viséletével bizodalmutat 's jóakarásukat megérdemlé. Arra kívánám tehát Uraságotok felszólítani, hogy a' törvényhozáshoz folyamodva képviselőinket oda bírjuk, segítsenek e' szabálytalanságon, mely által britt alattvalók, kik polgártársaik tiszteletét 's jó véleményüket megnyerték, 's kik valamely hivatal kötelességét őrmest magukra vállalnák, 's készek minden olyan esküt letenni, melyet a' status java 's bátorsága megkíván, kizártnak 's megfosztatnak az alkotmány kedvezéseitől, 's a' polgári 's vallásos szabadság elveire épített előségekől, melyek minden angolnak vele született jogai. — Vagyok 's a' t. Salomons David.“

Duncomb cethalászhajó kapitánya Scoffin, egyike azoknak, melyek Baffin öbölbe fagytak, épen megérkezett Hullba. A' jeget valamely kemény orkán megtörte, 's azt reménylik, hogy a' többi hajó is szerencsésen menekszik meg. Scoffin kapitány beszéli, hogy 40 napig volt a' jég közé szorulva.

Londoni dec. 23ki tudósítások szerint a' tory lapok minis-ter-változást rebesgettek, mely hír azonban kevés hitelt nyert. A' Standard azt hívé, hogy Melbourne lord, kit Stanley lord 20kán meglátogatott, a' conservatívek főbbeinek némi ajánlásokat tett: de azokat ezek nem fogadták el. — A' parlament megnyitása már úgy is közel van, a' minis-ter-változás e' szerint nem igen hihető. — Brougham a' lord kancellársága alatt hozott ítéleteket készül kiadni.

A' cumberlandi hg Berlinből oct. 12ról az orangisták longfordi nagy páholyához egy levelet bocsátá: melyben azokat biztosítja, hogy ő mindenkor az orange-testület elvei szerint fog cselekedni, mint az ő tiszteletes 's mindig sajnálható atyja, harmadik György is őt ezen elvekben nevelé, 's ő szinte azokban neveli fiát. Ez elvektől ő soha egy tapodtnyt sem fog távozni, 's azon eselszővényeknek

porözön közt tovább haladt dec. 11-ig, 's 12-én Mostaganembe ért. Az ellenség e' esatázat alatt többet veszte 800 halottnál, míg a' francziák vesztésége aránylag csekély volt. —

Párisi lapok szerint mind a' két kamara ülése dec. 29-én nyitott meg a' király által következő beszéddel: „Pair és követ urak! Midőn ujonta magam körül látom Uraságotokat összegyűlekezve, nagy örömmemre szolgál, hogy magunknak szerencsét kívánhatunk országunk helyzetéhez. Jönléte mindennap növekszik; belső nyugalma nem látszik veszélynek kitéve, 's hatalma biztosítva van kívülről. A' rendszabályok, melyeket Uraságotok az utolsó ülésben elfogadtak, elérték azon célt, melyre közösen törekvünk; megerősítették a' nyilvános rendet 's intézvényinket. Mélyen megindultam azon részvétlen, melyet Franciaország irántam és családom iránt bizonyított ama' fájdalmas emlékeztető pillanatban, melyben a' Gondviselés mindig hazám szolgálatajára szánt életemet kegyesen megóttalmazta. Afrikai birtokink bátorságára küldött hadszállításunk, mint Franciaország becsületéhez illett, szerencsésen célhoz jutott. Megindulva láttam, mikép házam első szülőlte osztott vitéz bajnokink veszélyeiben. Van okom viszonynyírók az európai hatalmakkal magammal szerencsét kívánni. Belső összeköttetésünk Nagybritanniával naponként szorosabbá lesz, 's mind azzal biztat, hogy a' béke, melyben élünk, nem fog megháborítani. Kormányom a' spanyol határszélén folyvást oly rendszabályokat tön, melyek legképesek az 1834-ki ápril 28-iki egyezés záradékait híven teljesíteni. Bugzón ohajtom a' felszigt kibékülését, és II. Izabella királyné széke megerősítését. Sajnálom, hogy az 1834-ki július 4-ki szerződés az északamerikai egyesült státusokkal teljesen még végro nem hajthatott. Nagybritannia királya nekem, az egyesült státusoknál barátságos közbenjárását ajánlotta. En elfogadtam azt, 's Uraságotok osztozni fognak velem azon ohajtásban, hogy e' vizsály két nagy nemzetre nézve hasonló tiszteltteljes módon intéztessek el. A' pénzügyi állapotja nyugtató; a' státuszvédelem már csak az általános jóllét hatása által is növekszik. A' pénzügyi törvények kevés nap múlva elő fognak a' követháznak terjesztetni. Azon törvények, melyek Uraságotoknak már előadattak, vagy bejelentettek, hasonló vizsgálat alá kerülnek, valamint azok is, melyek a' mostani ülés tanácskozására hagyattak fen. Reményem uraim, eljött azon idő Franciaországra nézve, melyben okossága és bátorsága gyümölcsöt arassza. Használjuk, a' multon okulva, az oly drágán vett tapasztalatát; ügyekezünk megnyugtanni az elméket, tökéletesíteni törvényinket, 's bíres rendszabályok által minden érdekeit megóttalmazni azon nemzetenek, mely annyit vihar után a' művelt világnak nemes mérsékletű üdvös példáját adja, mint tartós sükerék egyetlen zálogát. Uraságotok nyugalmáról, szabadságáról, nagyságáról gondoskodni első kötelességem; Uraságotok holdogsága leendő legdrágább jutalmam. —

A' Monteur kir. rendelést körül dec. 13-ról, mely fölhatalmazza Allard tábornokot a' lahorei királyi seregében szolgálathatásra a' nélkül, hogy e' miatt mint francia sajtóságát 's jogait az által elveszítse, oly föltétel alatt mindazáltal, hogy Franciaország ellen soha fegyvert ne fogjon. — A' Bordeauxban megjelenő Guienne az alsó pyrenaei megye főtanácsától különös végzést közöl, melyben az mondatik, hogy mivel azon kir. rendelés, mely a' négyes szövetség következtében minden fegyvernemű 's hadiszert-vitelt megiltt Franciaországból éjszaki Spanyolországba, — nehogy a' carlositák segítségére fordítsák az, — a' francia délszaki megyék kereskedésének föltéte ártalmas, az angol kereskedésnek pedig igen hasznos; mert hajókon elég hadiszert szállítanak be az angolok a' spanyolföldre, 's idővel a' spanyol egészen az angol iparhoz fog szokni; enélfogva kéressék meg a' kereskedési minster, hogy fontolja meg: nem tanácsosabb volna e' ama' királyi rendelést talán visszavonni, 's a' francia délszaki megyéknek megengedni, hogy fegyvert, 's mindenemű hadiszert szabadon vihessenek szárazon éjszaki Spanyolországba? Az is föl van hozva támaszul, hogy csak dugárosak v. csempűzők nyernek e' tilalom mellett. —

A' követek hétfőre, dec. 28-ra volt összehíva, azon nagy küldöttség-kinevezés miatt, melynek tiszte a' királyt a' kamarák 29-én törtéendő megnyitásokor elfogadni. A' munkák 30-kán vagy 31-én fogtak elkezdődni. A' követház tisztségeiben fog először összegyűlni, az időközben választott tagok törvényesítését elintézendőleg. A' tudósítások nyilvános ülésben fognak felolvastatni. Ezután a' kamara egy elnököt, négy alelnököt, 's négy titkárt választ, 's csak miután ezek által végkép alkotva lesz a' követház, fogja a' felirási biztosság tagjait választani. A' felirás megvitatása után a' kamara közléseket veendő a' kormánytól. Egyszersmind egyes tagok indítványaira törvényjavaslatok vitájába is becsátozhatók, melyekről a' mult ülésben adatott be már tudósítás.

Párisban dec. 12-ken Pot-de-Fere utcában nagy gyuladás ütött ki, mely több könyvárosnak nagy kárt okozott.

A' National jegyzéket közöl ezen gyuladás által megkárosultak számára nyított aláírások sikeréről. A' jegyzék így kezdődik: „A' National tulajdonosai szerkesztője 500 fr; Lajos-Fülöp, a' francziák királya 1000 fr. —

A' siami ikerek dec. 23-kán megjelentek a' párisi ülésben. Noha mindketten csak egy köpönyegbe voltak burkolva, a' közönség figyelmét még is csak hamar egészen magukra fordították. Még a' vádlottak is folyvást csak rájuk néztek.

Különböző gyorsszerek-intézetek vetélkedése azon jöteknő következtetésű Franciaországban, hogy most Párisból Brüsszelbe 30 óra alatt utazhatni, a' hely minőségéhez képest 18, 15, 12 vagy 9 frankért, 's Strassburgból Párisba 24—40 frankért, még pedig nagy

kényelemmel. — A' francia hadihajókon most világító tornyok 's telegraphok készülnek, úgy hogy a' hajók a' tengeren egymással híreket közölhetnek, 's szükség esetében a' legközelebbi partig telegraph-vonalat is alkothatnak, 's így a' kormányt minden történetről gyorsan tudósíthatják. — Kiszámolták, hogy az aprilisi pörköltéségei 4 millió forintra mennek, 's mivel a' vádlottak nem képesek ily iszonyu mennyiséget előteremteni, pótlékul a' kamaráktól rendkívüli kölcsön fog kívántatni.

SPANYOLORSZÁG.

Dec. 10-ken érkezett vissza a' fővárosba a' negyedik számú ör-gyalogezred, mely két év óta az éjszaki háboruban részt vett, igen nyomorú, roncsolt állapotban. Azon tiszték közül, kik ez-előtt két évvel elmentek, csak 7 jött vissza, a' többi 73 ugyan azon ezredtől elesett. A' nemzeti őrség nagy tisztelettel 's bőkezűséggel fogadta a' vitéz ezredet. Alcobendasba, hol az 9-én éjjeli szállást tartott, egy csoport nemzeti ör elibe ment, 's megvendégelte, 10-én pedig délelőtt 11 órakor, midőn a' fő városba beérkezett, egész nemzeti őrség 's iszonyu számú nép és úri hintó elibe tudult. Nemzeti dalzengés 's a' nézők örömlármája közt jöttek S. Fernando kapuig, hol őket Quesada, a' királyi őrsereg parancsnoka, meglátogatta a' tanyát, saját kegyes lehoasátozásával szolt a' katonákhoz, 's minden tisztnek, sőt minden századtól négy négy altisztnak megengedte, hogy kezeit csókolhassák. Az egész tiszti kart 's ezenkívül minden századtól egy egy közlegényt, egy a' Pradóban fekvő kávéházban megvendégelték, hol Palafox 's az igazságminister is megjelent. Este a' nemzeti örök igen sok negyedik ezred katonát a' nagy Cafe nuevoba vittek, hogy őket ott szivesen vendégeljék meg: mely alkalommal számos pohár ürült a' szabadságért, királynéért, 's nemzetiségért, a' vitéz negyedik ezredért, Cordova 's Mendizabal urakért. Némelyek Torero halálára is ittak, de ez a' negyedik ezred embereitől vizshangra nem talált. —

El Serrador carlosita főnök megjelenése Guadalaxara közelében, nagy ijedelmet okozott a' fővárosban, 's a' kormány ennek következtében néhány zászlóaljot a' fenyegettet pontra küldött. A' bayonnei Phare szerint Cordova és Evans generálok d. Ska óta Burgosban valának, 's a' hadi ministert és Alavát várták, kik 11-ken oda meg is érkeztek, 's együtt a' hadmunkálati tervet elkészítették, azután Alava Santanderbe ment, hogy Franciaország felé hajóra üljön, a' hadminister pedig a' más két generállal Vitoria felé indult. A' carlositák Guetaria előtt egy rejtett úton dolgoznak, 's ezen hely parancsnoka kénytelen volt önvédelmehetése okáért a' külsővárosokat leégetni.

December 11-dikén a' ministerium, egy Nagy-Britanniával kötött szerződés következtében a' procerházban törvényjavaslatot terjesztett elő a' rabszolgakereskedés eltörlésztésére minden spanyol birtokban.

Madridban, hol számos nemzeti őrség 's katonaság van jelen 's hol, mint a' törvényesékek középpontján a' kormány erejének legérezhetőbbnek kellene lenni, oly fölfordult rend 's oly bátoratlan lét zavarja az életet, hogy a' nyugalmas polgárok iszonyodva nézik azt. Két hivatalos dolga kényszerít alkonyat után házát elhagyni, kénytelen magával vagy fegyvert vinni, vagy pedig életét 's egészségét halál vagy legalább üllegek veszedelmének tenni ki. Ily állapotnak ugyan lehet némely regényes oldala, de csak azok előtt, kik messziről 's bátorságból nézik azt. Egy ottani lap, a' dec. 8-iki Espanol, különféle ily nemű adatokat számlál elő, hogy ott néhány nap óta nem egy részben a' városnak fegyveres emberek mutatkoznak, kik minden képzelhető ok nélkül a' járókelőket megtámadják, megverik, kirabolják 's meg is ölik. 6-án este a' távol eső városrészekben, több személyt veszedelmes megsebesítettek, vagy legalább megvertek, még reggel felé is történtek hasonló, 's egy kávézó áldozatja lön ezen éjjeli beduin csoportnak. Ugyanakkor egy holttestet is találtak 16 sebbel, 's egy meggyilkolt asszonyt, kinek tört döftek hasába. — Ha ez így foly tovább is: méltán lehet mondani, hogy a' polgári háboru Madridig elhatott. 'S ez Spanyolország fővárosának állapotja 1835 végen! —

A' briviescai fő hadi-szállásról írják, hogy az ottan fekvő angol sereg oda utazta közben sok veszteséget szenvedett, mely leginkább onnét származott, hogy a' katonák bor helyett, mellyel rendszeren élni szoktak, égetthort kaptak az élemezésre ügyelő tisztségtől. Ettől sokan baromilag megrészegültek, 's az utakon elhullottak. Mennyi jutott közülok carlosi katonák vagy parasztok kezébe, még nem tudni bizonyosan; de Briviescába érkeztek után legalább 500-at hiányzani tapasztaltak. Martius közepé előtt aligha fognak hadi munkálatok kezdődni. Most mély hó fedi a' vidéket, 's olvasztó idő február vége előtt nem igen szokott beállani.

Guetaria folyvást ki van téve a' carlositák mérges megtámadásának, 's minden pillantás hírt hozhatja, hogy elfoglaltatott. A' kormányzó naponként kétszer küld St. Sebastianba segítségért, de mind eddig csak 80 embert 's 10 ágyut kapott. Ezen magában ugyan csekély segítség elegendő lenne a' helyet megmenteni, ha vele észszerűleg élének; de a' kormányzó megsebesítvén, azóta vezér sincs, ki a' védelmet intézze. Minden esetre megfoghatlan, hogy a' kormány 's fő vezér Cordova oly csekély érdekének tartják e' helyet, hogy annak segítségére sietni méltó fáradságnak sem tartják; mert S. Sebastian sorsa is bizonyos veszedelmek leendő kitétvén, ha Guetaria carlosita kezekre kerül. —

Merced téren Madridban azon kő, mely 1823ban Riego tiszteletere fölláttatott, de utóbb eldöntetett, most ismét megújították, 's a' ténnek Riego-tér név adaték.

S. Sebastiani levél a' Mem. Bordelaishan jelenti, hogy Guittel az Amour de la Patrie nevű francia hajó kapitánya, két emberével együtt egyetlen christinói lövés áldozta lett, mert a' christinók carlistának nézték. Egy közbenjáró, ki Segastibelzához küldetett őt megkérdeni, hogy mi leend a' fogságba eshető angolok sorsa, azon választ hozta, hogy don Carlos rendelése mindaddig teljes erejében van, 's fogoly angolok semmivel sem kíméletnek jobban, mint született spanyolok vagy veressipkások (chapelgorris).

Egy fr. ministeri hirlap következő tudósítást ad a' madridi hirlapokról: Madridnak öt nagy hirlapja van, a' Gaceta de Madrid, a' Revista, Eco del Comercio, Abeja és Espannol. A' Gaceta megfelel a' fr. Moniteurnek, közli a' kormány által közlendőket, 's hivatalos tudósításokat. A' Revista szerkesztője Alcalá Galiano, Mariano Canebrero 's egyéb nagy híru statusférjak. Szelleme törvényszerű haladás és javítás. — Az Eco del comercio, a' híres procurador és publicista Caballero vezetése alatt jó ki; ez a' szabadelmüek elhatározott műszere, 's irányzata a' legszigorúbb ellenzéki. Az Abeja, Torneo és Martinez de la Rosa urak pártlapja. Az Espanol új hirlap, melynek, úgy látszik, igen ügyes és elmés szerkesztője Borego ur.

N É M E T A L F Ö L D

Az Allg. Ztgban amsterdami levél Brüsseltől következő ir dec. 22ről: A' Times által közölt hírt, mellynél fogva Vilmos király emlékiratot adott volna be a' töplítzi monarchgyűlésre, 's az ott kedvezőleg fogadtatt; továbbá, mintha Leopold király késznek ajánkozott volna a' teljes adósságmaradványkifizetni, a' minister valótalannak nyilvánította. Mi, ugymond erre az amsterdami levelező, nem tudjuk, mennyire kész a' brüsseli ministerium a' maradványadósságot megfizetni; de azt jó kütfőből tudjuk, hogy több, a' belgahollandi ügy külső viszonyait illető kérdés, Holland részére, 's azon értelemben vétetett föl, mikép Verstolk van Stolen, a' külső ügyek minisztere Németalföldön, a' fenálló szerződésnek védelmére irt statusirában előadta, 's egy diplomatiai jegyzékben mind Töplitzben, mind Kalischban benyújtotta.

A' belgák királynéja nem rég egy láda ruhát, shawl 's a' t. hozott magának Párisból. E' láda azonban Mons és Valenciennes között valahogy elveszett. Néhány nap előtt azt vették egy faluban észre, hogy bizonyos leány 15 ezer frank áru kasehemirt visel, a' mellett pedig faczipékben jár. Kiszüle tehát, hogy a' ládát ő találta meg, 's azt hitte, hogy a' benne talált portékát magának tulajdoníthatja! A' hozzá intézett rábeszélésekre azonban önként visszaadott mindent, 's a' belgák királynéjától egy kis jutalmat nyert. — Haagból írják, hogy a' generalstatusok 2dik kamarája a' személyes adózás rendszere vizsgálataival 's javításával foglalkozik.

A' generalstatusok 2dik kamarája dec. 22én egy hosszú ülésben, a' gabonatorvényja javaslat fölött vitázott. A' ministerium tudniillik az idegen gabonát, ámbár a' belföldi termés nem felel meg az egész évi szükségnek, nagyobb vámdíjjal akarja terhelni. A' törvényjavaslat ezim-örve, nagy ez által a' földművelésen segítsének, mintha t. i. az a' földművelés érdekeinek pártolására volna kidöndölve; egy követ azonban világosan kimutatta, hogy e' vámdíjmelés a' földművelésnek használni nem fog, a' gabona árát följebb rugandja, a' kereskedésnek ártand, 's csak a' „statusjövendelmeket fogja az országnak tüstént érzendő kárával egy időre szaporítani.“ A' javaslat elfogadtatása még kétséges.

B E L G I U M.

Nem csak az Ardennek oldalán, hanem még a' brüsseli országúton is Páris felé annyi hó esett, hogy a' postakocsi lépcést vala kénytelen előre haladni. Ehez még olly sűrű köd is járul, hogy nehéz az utakat megismérni, 's innen könnyen magyarázható a' hírnökök 's posták késedelmé.

A' administerei osztály szolgálatjára 3 millió franknyi hitel ajánlott meg. A' katonai illetékrész (Contingent) törvénye minden másítás nélkül fogadtatott el, ugy szinte a' tartományok költségeit tárgyzó törvény is. A' bank kérdése később fog elővetetni. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Hafz basa, a' nem rég visszahítt scutaribeli helytartó, megjött Konstantinápolyba, 's a' szultántól a' kutahiai helytartóságot nyerte, hova azonban csak jövő tavaszkor indul el. — A' török statuslap dec. 5ről jelenti, mikép a' szultán a' szent városok keyes czélu alapítványai ügyében némi másításokat tett. Eddig tudniillik mind a' szent városok (Mekka es Medina) mind Konstantinápoly 's egyéb osman város keyes alapítványaira a' fekete herétek föbbje ügyelt. De mivel ezen országagny hivatalos foglalatosságai a' nélkül is fontosak és számosak, a' szent városok alapítványai igazgatását a' szultán a' nagyuri alapítványokéval összekapcsolta. Ezantul tehát a' herétek föbbje (Kislar-aga) egyedül csak saját hivatalos dolgaival lesz elfoglalva, a' szent városok kincstárához pedig külön fölvívázót rendelt, ki azonban Konstantinápolyban fog lakni. — E' tisztpolczra Narif-Efendi nevezetett ki, 's egyúttal hivatalához illő tiszteletjelet is kapott a' szultántól, ki egyszersmind egy fölvívázót nevezte li, a' kinek kötelessége lesz a' szent városokban a' keyes alapítványokra fölvívázni. —

N É M E T O R S Z Á G.

Egy berlini levél szerint a' hannoverai lapban a' német szövetségi testből kiszakasztassék, 's Luxemburg lemondása vagy átengedése álmával, ugymond, mind Belgium, mind Franciaország hagyjon föl, mert az bizony nem fog megmáslulni.

G Ó R Ö G O R S Z Á G.

Smyrnán át azon hír érkezett, hogy a' bajor király Medea angol gőzhajón dec. 7kén Athenébe csakugyan megérkezett Anconából három napi utazás után.

Ugyanottani nov. 24ki tudósítás szerint az új, csaknem egészen a' szabadsági háboru embereiből alkotott statustanács folyvást gyűléseket tart. Ugy látszik, hogy e' tanács küldöttsége alkotmányjavaslaton dolgozik. A' bajor királyt nyugtalanul várták oda, mert reménylik, hogy a' görög kölesön harmadik osztályosra kiadására egyezést hoz magával Angol- Francia és Oroszországoktól.

E L E G Y H I R E K.

A' porosz státushirlap dec. 9éről azt írja Pétervárból: hogy egy czári rendelés szerint minden 1812diki csatamezőn emlékoszlopok állíttassanak egész ország szerte. E' czéla a' pénzügyi-minister fölszólítást bocsátott ki a' művészekhez, hogy terveket 's rajzokat adjanak bé. Ez emlékek fő részei pedig öntött vasból készülnének 's olly díszítvények nélkül, melyeket az idő korán megsemmíthet. Granítalap színté ki van zárva. Mindenik emlék mellé egy kis házasca fog építtetni egy kised kerttel egy vón invalid számára, ki élete tanczát az önkorbács nótájára, letanzolta. — Vég határidőül a' tervek beküldetésökre 1836diki május van kitűzve.

Doctrinairek.

A' Bourbonok másolszori visszaterite öta a' kamarában egy felekezet tünt elő, melly sem az absolut kormány barátihöz, sem a' tulzó szabadelmüekhez, a' zendülés embereihöz nem számlálta magát. Rendszerűk (a' doctrinaire-ely vagy tan) abban állott, hogy a' kormány kezébe nagyobb hatalmat akartak adni, mint a' szorosb liberalisok, de más részről jobban kívánták azt korlátozni, mint a' royalisták. A' doctrinairek tehát közepben állanak a' royalisták 's a' tulzó szabadelmüek közt. — Fő fő doctrinairek voltak: Decazes rendőminister XVIII Lajos alatt, (kinek kormányelve: royaliser la nation, nationaliser le royalisme: a' megyszersmind a' doctrinaire elvnek kimerítő jelszava); Camille Jordan, Royer Collard; fő tollvivője pedig a' doctrinaire tannak: Guizot minister. —

Orange-páholysok.

Orange-férfi névvel célszer az irlandi catholicus neveztek protestans hof társaiat. Midőn második Jákob 1686ban a' catholicusokat nem csak minden polgári joggal fölhúzta, hanem épen a' protestansok felibe is emelte, ebből Irlandban szomorú valásos viták keletkeztek. Azonban második Jákob megfutamodta 's Vilmos orániai hg. Angliába érkezte a' dolgok egészen más színt adott. — Talbot, irlandi helytartó, második Jákob számára akaró megtartani Irlandot, az ottani protestansok pedig kijelenték, hogy ök Angliához akarnak csatlakozni, 's Vilmos orániai hget ismerik el Irland királyul. Ez öta a' catholicusoktól orange-férfiaknak nevezettek, 's a' helytartó által pártütöknek nyilatkoztattak. Orániai Vilmos levébe győződelmes, a' catholicusok ujonlag elnyomat ak, honnét azután véres visszavárások, és szomorú polgári viták eredtek. Az orange név nyilvános jelszava lett; hol a' catholicusok erő-bek valának, feltádtak az orange-férfiak ellen, ezek fegyverrel ötalmazik magokat, 's így kegyetlen, és mind inkább elmérgesedett polgári háboru dúla a' szerencsétlen országot, míg 1798ban a' nemcs Corwallis lön irlandi helytartóvá. — Ez az orange név eredete. — Ujabb időkben, (1829) az egy nevezet cath. egyesület (unio) O'Connell vezérlete alatt olly erővel 's lelkesen lépett fel, hogy Wellington kénytelen volt az emancipációt a' felsőházban is keresztül vinni, azonban ugy, hogy a' nagy orange-intézet (orange institution) által a' parlamentnek beadott kérelmet is pártolá, mellynek lövetkezésében a' cath. unio megszűnt. Az orange institution feje Cumberland hgy. páholyai, gyűlésházai 's részesei vannak egész Nagybritanniában; czéla most is, a' mi mindíg volt, catholicusok ellen szegülni, 's az uralkodó vallás hatalmát 's tekintetét minden ün módon fentartani.

A' kassai lotterianak 1836ban törtéendő húzásnapjai.

Január 2. 16. 27. Február 6. 17. 27. Marez 9. 23. Aprilis 6. 16. 30. Május 11. 21. Junius 1. 11. 25. Julius 9. 23. August 6. 17. 27. Septemb. 10. 24. October 8. 19. 29. November 12. 26. December 10. 24.

Gabonair vidéki városink piaczin: pozsonyi mérője váltó garasban.

	buza	kétszer.	roza	árpa	zab	kukur.	kolcs.
Dec 23án Miskolcz	95-100	75-80	50-60	42-45	24	40	110
24én Arad	51-72	46	31	26	28	28	—
24én Temesvár	48-68	—	32	30	26	30	—
24én Ungvár	72-75	70	44	40	22	64	—
25én N. Besztercz	63-70	50-53	—	25	30	33	35-40
28án Beszterczéből	95-110	—	60-66	48-52	24-26	—	—
29én Debreczen	70-80	50-60	40	—	3	40	60-65
29én N. Szombat	110-117	—	66-69	58-62	37-42	64-70	—
30án Komárom	—	88-96	66-67	59-60	37-38	56-60	—
30án Fejérvár	94-96	64-70	50-53	38-40	30-32	39-41	—
31én Mosony	98-125	72-90	67-74	52-56	37	42	60
31én Pozsony	128	—	—	60	42	60-68	—
31én Soprony	100-140	—	66-75	60-65	40-46	60-90	—
Jan. 1jén Uj-Becse	70-80	55-65	—	25-30	30	25	—
13. 24én Szeged	65-70	45-50	40	28-30	30	30	45-50